

05.01.2016

Wydarzenia po wydarzeniu. Reprezentacja historii po zagładzie - studium realizmu traumatycznego (porównawcze badania nad literaturą i sztukami wizualnymi)

Autor: Katarzyna Bojarska

Dziedzina: Krytyka i interpretacja literacka

Instytucja: Instytut Badań Literackich PAN

Miejscowość: Warszawa

Promotorzy: Marek Zaleski

Recenzenci: Przemysław Roman Czapliński, Ryszard Nycz

Praca skupia się na analizie procesów przemian dyskursów artystycznych, teoretycznych i krytycznych dotyczących reprezentacji wydarzeń historycznych w drugiej połowie XX wieku i w wieku XXI na bazie analiz przypadków: Miron Białoszewski Pamiętnik z powstania warszawskiego, Gerhard Richter 18 Oktober 1977, Art Spiegelman In the Shadow of No Towers.

Autorkę interesuje odtworzenie momentu, kiedy wykształca się paradygmat reprezentacji wydarzenia i historii jako traumy, jak również reprezentacji zagłady Żydów europejskich podczas drugiej wojny światowej jako paradygmatycznego wydarzenia modernistycznego. W swoich analizach i doborze przykładów wychodzi poza spectrum ramy badawczej studiów nad Zagładą i proponuje refleksję nad jej przemianami i konsekwencjami, a także stawia hipotezę o konieczności wypracowania alternatywnych, krytycznych modeli artystycznej reprezentacji historii.

Przyjęta metoda badawcza polega na zestawieniu analiz i interpretacji reprezentacji wizualnych i tekstowych. Wybór ten to komparatystyka na skrzyżowaniu dyscyplin i metodologii: badań nad tekstem i badań nad obrazem. Połączenie to podyktowane jest przekonaniem, że w kontekście (traumatycznego) doświadczenia historycznego drugiej połowy XX wieku i później, nie sposób myśleć tych dwóch kontekstów osobno. Dzieło literackie/sztuki/komiksowe występuje tu jako „obiekt teoretyczny”, nie zaś jako ilustracja teorii: bardziej jej podmiot niż przedmiot. Teorię traktuje się tu jako immanentną wobec sztuki i literatury, które cechuje gest awangardowy. Dzieło zaś jako przestrzeń dyskusji i sporu, również sporu o historię. Istotnym elementem metody badawczej jest powrót do dyskusji wokół realizmu i próba wypracowania nowej formuły realizmu traumatycznego, jak również psychoanaliza i studia nad traumą.

Biuletyn Polonistyczny

Praca dzieli się na dwie części, zaś każda z tych części kolejno na trzy rozdziały: interpretacyjna (Białoszewski, Richter, Spiegelman) i teoretyczna (realizm, trauma, wydarzenie).

Data otwarcia przewodu: 23.06.2009

Termin zakończenia pracy: 12.06.2012

Słowa kluczowe: realizm, wydarzenie, narracja, trauma, zagłada